

Bildande av naturreservatet Kullan i Olofströms kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken, det på bifogad karta angivna området, omfattande del av fastigheten Kullan 2:1 i Kyrkhults socken och Olofströms kommun som naturreservat.

Länsstyrelsen beslutar vidare, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm, om föreskrifter enligt nedan för naturreservatet.

Naturreservatet skall benämnas **Kullan**

Administrativa data

Objektnamn	Kullan
Objektnummer	10-99-077
Skyddsform	Naturreservat
Areal	Totalt 41 ha, varav 38 ha land och 3 ha vatten
Län	Blekinge
Kommun	Olofström
Församling och socken	Kyrkhult
Naturgeografisk region	Sydöstra Smålands skog- och sjörika slättområde (12 b)
Kulturgeografisk region	Sydsvenska höglandets skogsbygder
Lägesbeskrivning	Ca 1 km S om Vilshults samhälle, V om Vilshultsån
Hänvisning till digitala gränser på beslutskartan	Mittpunktskoordinater: x = 1418292 Y = 6246853
Karta	Ekonomiska kartan: 03493 (3E9d Vilshult) Topografiska kartan: Karlshamn 3E NV
Fastigheter	Del av fastighet Kullan 2:1
Markägare	Sveaskog AB
Servitut	Väg 1060-95/ 15.1 Kraftledning 10-IM4-93/3778.1
Samfälligheter	Vatten och fiske i Kopparejön
Nyttjanderätter	
Förvaltare	Länsstyrelsen

Beskrivning av området och skälen för beslutet

Reservatet är beläget ca 1 km söder om Vilshults samhälle, på en höjd över havet som varierar mellan 85 till 105 meter. Området består till övervägande del av öppen och variationsrik hagmark uppe på höjddpartiet väster om Vilshultsåns markerade sprickdal, samt ädellövskogsbeklädd sluttning ner mot ådalen. En attraktiv landskapsbild med kuperade, mjukt böljande sluttningar från områdets högst belägna punkt i norr, ner mot Kopparsjön i söder. Berggrunden utgörs av gnejsig granit (rödgrå till gråröd). Längs ådalen sträcker sig en zon med starkt förskiffrad berggrund vilken berör sluttningen i områdets östra del.

Av *kulturrehistoriskt* intresse är det ålderdomligt präglade odlingslandskapet med dess mångfald av arter vilka visar på en lång hävdkontinuitet. Artinnehållet, kvarvarande spår i landskapet samt studier av äldre kartmaterial ger en god bild av en inägomark där de mest stenfria ytorna tidvis legat under plog medan resterande partier brukats som slätter- och/eller betesmark.

Inom inägomarken finns flertalet stenmurar och odlingsrösen. Stora delar av områdets äldre väg- och stigsystem framträder ännu tydligt i terrängen. Övriga kulturrehistoriska lämningar i inägomarken är en stensatt grop (diameter ca 3 m) och en tjärdal.

Ekonomiska kartan från 1916 visar på lövträdsförekomst i det som idag är mångformig, artrik inägomark, ädellövskog och restaureringsmark. Förutom tre äldre hamlade askar finns i området inga spår efter tidigare bedriven lövtäkt. På Laga Skifteskartan från år 1835, är ett tecken för boställe eller möjligen ängslada markerat norr om sjön.

En kuperad och stenig *inägomark* på kalkfattig morän. Den långa sluttningen mot söder med sina omväxlande mjuka kullar och mellanliggande fuktigare stråk, rymmer en kärlväxtflora från torrbackarnas torrängsarter till mer fuktighetskrävande arter.

Landskapet planar ut ner mot sjön, vars närmaste omgivning framförallt utgörs av tuvtåtelddominerad gräsmark på ett underlag av torv. Inägomarkens trädskikt är sparsamt med spridda individer av bok, avenbok, ek, asp, apel, rönn, björk och ask. Buskskiktet är varierat med sitt stora antal av välutvecklade hasselbuskar, högre enar, samt innehåll av hagtorn, nyponros, slån och björnbär. Under 1950-talet upphörde slätterbruket och området har sedan dess betats av nötboskap. Söder om sjön och i inägomarkens nordvästra delar har betydande igenväxning skett. I det sistnämnda området har en större yta, under åren ca 1960 till 1990, varit planterad med gran.

Den kraftiga och steniga sluttningen ner mot ådalen har lång lövträdskontinuitet. Både generalstabskartan från 1865 och ekonomiska kartan från 1916 visar på förekomst av lövträd. Idag växer här en *avenbokdominerad ädellövskog* med glest stående äldre, grova individer av framförallt ek och bok, men även lind, björk och lönn. Fältskiktet är av lågörttyp. Mitt i sluttningen löper ett kraftigt markerat sänkstråk med delvis översilad mark. Trädskiktet domineras här av lind, ask, lönn och asp. I sänkan övergår fältskiktet från lågörttyp till högörttyp i de fuktigaste och lägst belägna delarna. Vegetationen är här mycket frodig med ett högvuxet fältskikt.

Inägomarken med dess långa hävdkontinuitet och många strukturer efter tidigare hävdformer, har betydande biologiska och kulturrehistoriska värden. Vid ängs- och

hagmarksinventeringen år 1989 gavs större delen av hagmarken värdeklass 1 p.g.a. dess typrepresentativitet, geografiska representativitet samt dess raritetsvärden. Hagmarken ingår i ett större område som i Länsstyrelsens bevarandeplan för odlingslandskapet givits värdeomdöme klass 2 från både naturvårdssynpunkt och kulturmiljösynpunkt. Kullan ingår även i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet och är av riksintresse för naturvärden. Av hagmarkens över 200 noterade arter kärlväxter och svampar, är granspira, strålvaxskivling och rutkremla rödlistade.

Även ädellövkogen har betydande biologiska värden. Dessa är framförallt knutna till fältskiktet där fem olika signalarter har noterats. De äldre grova ädellövträden kommer inom en mycket snar framtid att nå en ålder där deras biologiska betydelse kommer att öka avsevärt.

Fågellivet i området är rikt med bl. a den rödlistade arten mindre hackspett. En större del (29,4 ha) av området är föreslaget av Länsstyrelsen att ingå i Natura 2000, dvs EU:s nätverk med ekologiskt skyddsvärda områden. För att Kullans natur- och kulturmiljövärden skall bevaras är området i behov av ett omfattande skydd och väl planlagda vårdåtgärder. Detta kan långsiktigt åstadkommas genom att området förklaras som naturreservat.

Syfte

Syftet med reservatet är att

Hela området

- bevara områdets biologiska mångfald av naturtyper som ingår i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000, rödlistade arter samt i övrigt hävdberoende arter och naturskogsarter.
- bevara kulturhistoriska lämningar och spår efter tidigare hävdformer.
- säkerställa områdets framtida funktion som spridningskälla för hotade arter till omgivningen.
- bidra till att uppfylla regeringens miljö kvalitetsmål *ett rikt odlingslandskap och levande skogar*.
- tillgodose behov av områden som kan bjuda på rika naturupplevelser kopplade till kulturhistoriska värden.

Inägomarken

- bevara, utveckla och återskapa livsbetingelser för arter knutna till traditionellt hävdade ängs- och betesmarker.
- bevara, vårda samt säkerställa kontinuiteten av äldre solitära individer i områdets träd- och buskskikt.

Ädellövkogen

- bevara och utveckla ädellövkogens artrikedom och innehåll av strukturer såsom död ved och gamla grova träd.

Syftet skall nås genom att

Hela området

- gran, druvfläder och andra arter vilka ej har en naturlig förekomst i området får inte förekomma.
- underhålla och synliggöra områdets innehåll av stenmurar, övriga kulturhistoriska element och spår efter äldre hävdformer.
- förbättra tillgängligheten genom iordningsställande av information och anläggande av en mindre strövstig genom området.

Inägomarken

- hela inägomarken samt de delar av utvecklingsmarken som skall utvecklas till inägomark, hävdas genom naturvårdsinriktad betesdrift av i huvudsak nötboskap varje år.
- två slåtterytor på sammanlagt 0,5 ha avgränsas i inägomarken.
- områdets innehåll av väl utvecklade äldre träd och buskar bevaras och underhålls.
- nya träd hamlas för att säkerställa återväxten av hamlade träd och kontinuiteten av miljöer för flora och fauna knutna till äldre hamlade träd.
- kontinuiteten av inägomarkens innehåll av solitära och väl utvecklade träd och buskar säkerställs genom att nya individer efter hand får utvecklas.

Ädellövslogen

- ädellövslogen får utvecklas med viss skötsel i träd- och buskskikt.

Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att

- uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning
- anlägga väg, gräva, schakta, utfylla eller tippa
- framdra luft- eller markledning
- uppföra mast
- bedriva täkt
- ta bort eller skada stenmurar
- lägga igen öppna diken eller att dika
- plantera in för området främmande växt- eller djurarter
- avverka skog eller bortföra torra träd eller stubbar
- skada eller förändra mark eller vegetation på ett sätt som inte har anknytning till traditionell skötsel av området
- använda parasitbekämpningsmedel (t ex avermectiner) som utsöndras med spillningen i form som är skadlig för insekter
- tillföra handelsgödsel
- använda kemiska bekämpningsmedel
- tillföra trädgårdsavfall

Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet.

Markägare och innehavare till särskild rätt till mark och vatten förpliktigas tåla att åtgärder vidtas inom området enligt fastställd skötselplan, såsom betesdrift, hamling, röjning, plockhuggning av träd kring ljuskrävande individer, anläggande av strövstig, skötsel av kulturhistoriska element samt uppsättande av informationsskyltar.

Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas i reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det inte tillåtet att

- gräva eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- skada stenmurar eller odlingsrösen
- otillbörligt störa djurlivet
- gräva upp växter eller plocka blommor
- medföra ej kopplad hund annat än vid jakt
- göra upp eld
- framföra motordrivet fordon annat än enligt gällande servitut
- cykla eller rida annat än på den större stig som löper genom området i väst- östlig riktning
- tälta, ställa upp husvagn eller husbil
- på störande sätt utnyttja radio, cd-spelare eller därmed jämförlig anordning eller på annat sätt åstadkomma störande buller
- nyttja området för övningar som verkar störande för naturen eller på allmänhetens friluftsliv i reservatet
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- samla in fjärilar eller skalbaggar
- bedriva vetenskaplig forskning eller undersökningsverksamhet

Ovanstående föreskrifter enligt 7 kap. miljöbalken skall inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltare att sköta området enligt till beslutet hörande skötselplan eller för underhåll av befintlig kraftledning.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för reservatet skall vara Länsstyrelsen.

Ärendets handläggning

Kullans natur- och kulturvärden uppmärksammades av Länsstyrelsen 1989 vid Ängs- och hagmarksinventeringen, där delar av inägomarken gavs värdeklass 1. I länets bevarandeplan för odlingslandskapet har ett större område, där Kullan ingår, givits värdeomdöme klass 2, både avseende naturvärden och kulturmiljövärden. Området ingår även i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet och är av riksintresse för naturvärden. Under 1990- talet genomfördes en inventering av ädellövskogen i slutningen ner mot ådalen. Härvid fastställdes skogens höga naturvärden. Större delen av området (29,4 ha) har av regeringen föreslagits ingå i EU:s nätverk Natura 2000 över ekologiskt skyddsvärda områden.

Vid ett flertal tillfällen har landskapsvårdande åtgärder utförts i inägomarken, omfattande bl a röjningar i träd- och buskskikt. I samråd med dåvarande markägaren AssiDomän har yngre (ca 30 år) planterad gran avvecklats i två omgångar. NOLA-medel har tidigare utbetalats för beteshävd.

Länsstyrelsen har under år 2001 upprättat förslag till naturreservat för området Kullan. Yttranden över förslaget har inkommit från Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Försvarmakten, Banverket, Sveaskog AB, Olofströms Kommun, Olofströms Kraftaktiebolag, Blekinge Museum, Kurt Eriksson (Kullan 1:4, 1:9, 1:10) och Erik Fogh (Kullan 2:24).

Under år 2002 har sammanslagning av AssiDomän och Sveaskog skett. Efter vidare samråd mellan markägaren Sveaskog AB, Naturvårdsverket och Länsstyrelsen, befanns det angeläget att genomföra en fastighetsbildning för Kullan 2:1 där del av marken skall övergå i Naturvårdsfondens ägor. Sveaskog AB har i december 2002 lämnat in en anmälan om avverkning av granskog i direkt anslutning till det föreslagna naturreservatet. På grundval av den förestående fastighetsbildningen och avverkningen ansåg Länsstyrelsen det befogat att revidera det blivande naturreservatets gränser.

Fastighetsvärdering och förhandling har på Länsstyrelsens uppdrag genomförts av Svefa AB.

Ett nytt förslag till naturreservat har upprättats under sommaren 2003. Yttranden över förslaget har inkommit från Sveaskog AB, Banverket, Blekinge Museum, Olofströms Kraftaktiebolag, Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Vägverket, Olofströms kommun, Sydkustens Marinbas och Olofströmsbygdens naturskyddsförening.

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den dag det vunnit laga kraft.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet varit införd i ortstidning.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövdingen Ingegerd Wärnersson. I beslutet deltog även naturreservatshandläggare Åsa Nilsson, föredragande, antikvarien Nils-Gustav Nydolf samt länsassessorn Bengt Johansson.

Ingegerd Wärnersson

Åsa Nilsson

Kungöres i länets författningssamling, ortstidning och ORIS.

Bilagor:

1. Karta med reservatsavgränsning
2. Skötselplan med bilagor
3. Hur man överklagar (B:1)
4. Sändlista

Naturresevatet Kullaa

Förslag till avgränsning

Bilaga 1

till Länsstyrelsens beslut 2003-09-29

Karta nr. 1

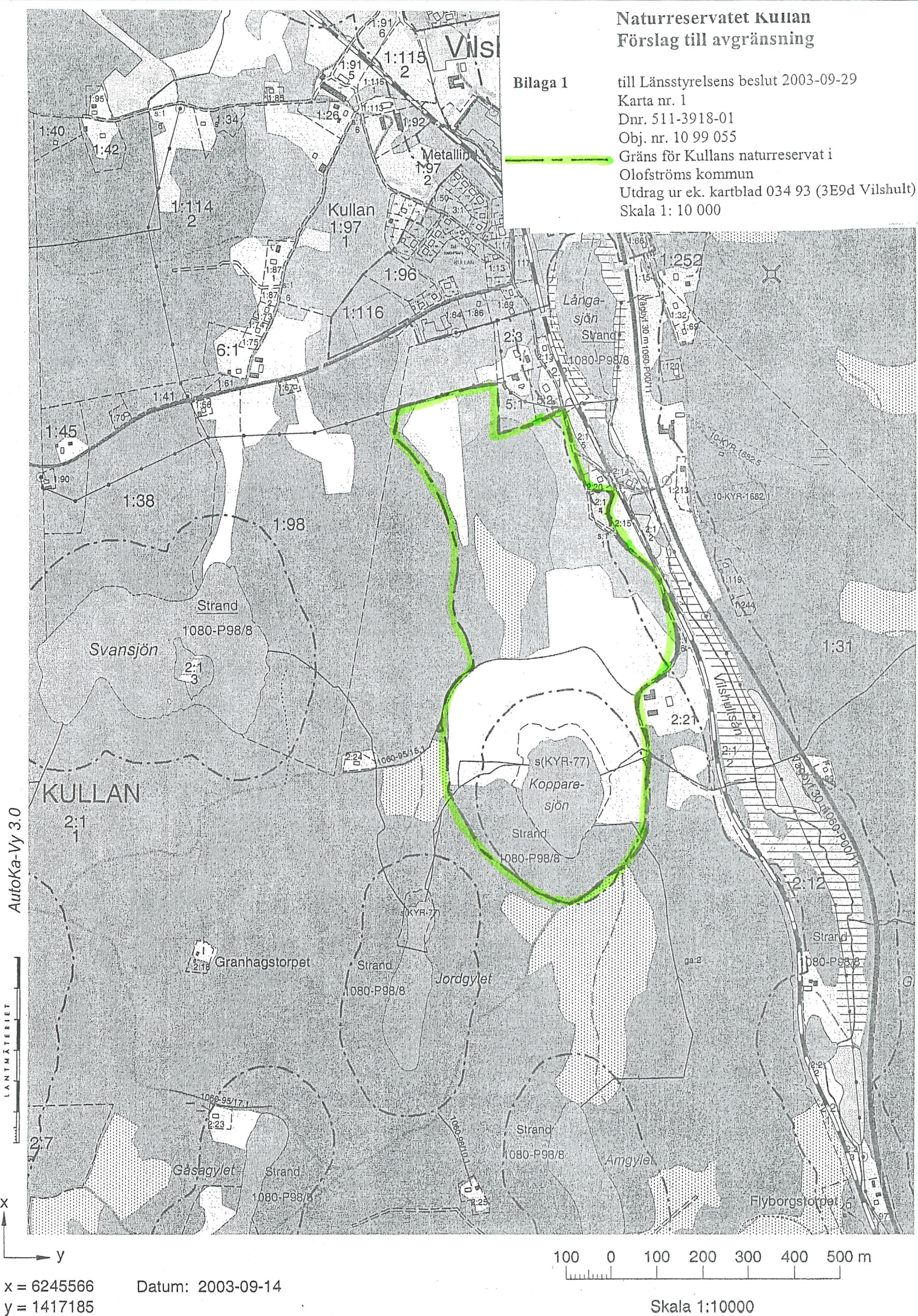
Dnr. 511-3918-01

Obj. nr. 10 99 055

Gräns för Kullans naturreservat i Olofströms kommun

Utdrag ur ek. kartblad 034 93 (3E9d Vilshult)

Skala 1: 10 000


```
x = 6245566
y = 1417185
```

Datum: 2003-09-14

Skala 1:10000